

Bogdan Giemza

Od Redakcji

Studia Salvatoriana Polonica 4, 5-7

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

▪ Od Redakcji

Chociaż od zakończenia Soboru Watykańskiego II (1962–1965) minęło wiele lat, to coraz bardziej natarczywie powraca pytanie o recepcję jego nauczania. Przekonują o tym liczne wypowiedzi Jana Pawła II i Benedykta XVI, kolejne sympozja i publikacje. *Ecclesia, quid dicis de te ipsa?* – Kościele, co mówisz sam o sobie? – to pytanie powraca nie tylko w samym Kościele katolickim, ale także wśród ludzi spoza Kościoła. Odnosi się ono zarówno do Kościoła powszechnego, jak również do Kościołów partykularnych, w tym do Kościoła w Polsce.

Naiwnością byłoby sądzić, że przemiany społeczno-kulturowe dokonujące się w społeczeństwach i Kościołach Europy Zachodniej ominą naszą ojczyznę. Ojciec David Sullivan z Irlandii, ze Zgromadzenia Misjonarzy Afryki, w 2003 r. na łamach „Tygodnika Powszechnego” (nr 11, 16 marca 2003) przestrzegał nas, byśmy nie powtarzali irlandzkich błędów. Analizując oznaki kryzysu Kościoła w Irlandii, pisał: „Jedną z przyczyn kryzysu jest niezdrowa klerykalna duma i samozadowolenie. Inne kraje zazdrościły nam pełnych kościołów i seminariów. Ale samozadowolenie usypia; tworzy inercję i przekonanie, że sukces trwa wiecznie, że nie trzeba odczytywać znaków czasu i słuchać krytyki tych, którzy myślą inaczej. Teraz Kościół w Irlandii się budzi i ze zdziwieniem konstatuje, że spora część wiernych jakby wyparowała”. Sytuacja Kościoła w Irlandii w roku 2010 jest jeszcze boleśniejsza po ujawnieniu kolejnych skandali.

Co zatem nas czeka: zmierzch Kościoła, jak wróżą niektórzy, czy też wiosna Kościoła, o której z takim przekonaniem mówił Jan Paweł II? Lubimy powtarzać za tymże papieżem, że młodzież jest nadzieją Kościoła. Parafrazując to stwierdzenie, trzeba pytać, czy Kościół jest nadzieją młodzieży i tych, którzy szukają w nim Jezusa Chrystusa. Nie chodzi o propagowanie czarnowidztwa i wzywanie do ciągłego samobiczownia się Kościoła. Podobnie należy wystrzegać się ideologicznego optymizmu i przekonania, że nic nie trzeba w nim zmieniać. Wciąż aktualne jest zadanie nakreślone przez Jana Pawła II

w przemówieniu do Konferencji Episkopatu Polski, biskupów z zagranicy oraz do przełożonych zgromadzeń zakonnych 9 czerwca 1991 r. w Warszawie. Nawiązując do słów z pierwszej encykliki *Redemptor hominis*, że człowiek jest drogą Kościoła, i nowej sytuacji społeczno-politycznej w Polsce i Europie, papież wskazał na konieczność rozeznawania aktualnych znaków czasu i przetłumaczenia ich na język konkretnych decyzji oraz zadań. Kościół ma wciąż do zaoferowania ludzkości najcenniejsze dobro, jakim jest wiara w Jezusa Chrystusa, ale trzeba wciąż szukać najbardziej aktualnych metod i sposobów ewangelizacji.

W takim spektrum problematyki trzeba widzieć zasadniczą część obecnego numeru „Studiów”. Pytanie: *Quo vadis, Mater Ecclesia?* – jest nie tyle pytaniem retorycznym, ile pełnym troski pytaniem o kondycję Kościoła, szczególnie Kościoła w Polsce. Ksiądz Roman Słupek SDS podejmuje to zadanie w refleksji nad czynnikami kształtującymi świadomość eklezjalną, a ks. Jarosław Różański OMI w perspektywie kondycji Kościoła na poszczególnych kontynentach. Ksiądz Andrzej Nadbrzeźny kieruje naszą uwagę w kierunku ekumenizmu po publikacji konstytucji apostolskiej Benedykta XVI *Anglicanorum coetibus*, zaś ks. Bogdan Giemza SDS na sprawę pojmowania komunii Kościoła ze szczególnym uwzględnieniem życia konsekrowanego. Sprawie poszukiwania adekwatnych sposobów przepowiadania i obecności Kościoła w zmieniającej się rzeczywistości są poświęcone artykuły Doroty Zdunkiewicz-Jedynak, ks. Rafała Kowalskiego i ks. Tadeusza Jarosza SDS. „Medialną eklezjologię”, czyli postrzeganie Kościoła w mediach świeckich, podejmuje w interesujący sposób Tomasz Terlikowski, natomiast ks. Wiesław Wenz omawia aktualny problem apostazji i formalnego aktu wystąpienia z Kościoła.

Autorzy drugiej grupy artykułów podejmują z perspektywy historycznej sprawę związane z Dolnym Śląskiem, ale mające znaczenie nie tylko lokalne. Ksiądz Władysław Węglarz SDS na przykładzie zapisów zawartych w księgach metrykalnych parafii Bagno zwraca uwagę na znaczenie tych ksiąg w badaniach historycznych, zaś ks. Michał Piela SDS przybliży okoliczności towarzyszące wyborowi ks. biskupa Adolfa Bertrama na nowego ordynariusza we Wrocławiu w 1914 r.

Wreszcie zapraszamy do lektury artykułu ks. Zdzisława Jańca, poświęconego sprawie poprawnego kultu Matki Bożej na podstawie eucharystii formularza o Najświętszej Maryi Pannie od Wyzwolenia; ks. Ambrożego Skorupy SDS, analizującego sprawowanie władzy zakonnej według instrukcji *Faciam tuam, Domine, requiram* i ks. Rafała Masarczyka SDS, omawiającego zagadnienie autorytetu w nauczaniu o Józefa Marii Bocheńskiego OP.

Cennym dopełnieniem niniejszego tomu są recenzje i sprawozdania, pozwalające na wgląd w działalność naukową środowiska związanego z częścią Papieskiego Wydziału Teologicznego, jaką jest Wyższe Seminarium Duchowne Salwatorianów w Bagnie.

ks. Bogdan Giemza SDS